

ZÁSADY EFEKTIVNÍ PREVENČE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

se zaměřením na online svět

prof. Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D.
Mgr. Dominik Vorác, Ph.D.

Institut výzkumu a vzdělávání v oblasti
digitálních technologií a kyberbezpečnosti, PdF UPOL



Prevence rizikového chování

Smyslem efektivní prevence je zajistit, aby k rizikovému chování **nedocházelo**, případně aby byl jeho **dopad minimalizován**.

Začínáme co nejdříve,
ovšem realizujeme
prevenci přiměřenou věku.

Cílíme na znalosti,
dovednosti a postoje.

Prevence probíhá
v bezpečném prostředí.

Prevence musí být
kontinutální, dlouhodobá,
nikoli jen jednorázové akce.

Využíváme kazuistik a
problémových situací.

Žáky nikdy
nestrašíme.



Prevence rizikového chování se řídí standardy

Protože se pracuje s dětmi, je nutné je dodržovat – ověřují se v procesu certifikace (nyní pozastaveno).

Klíčové je zajistit, aby:

- a) nedocházelo k **traumatizaci dítěte**,
- b) prevence pracovala s **objektivními fakty** (např. nezveličovat minoritní problémy),
- c) nedcházelo k záměně **dojmů a fakt**,
- d) nevedla k nápodobě.



Co říkají standardy o strašení?

k) **Nepoužívání neúčinných prostředků** – jako neúčinné se prokázalo pouhé poskytování zdravotních informací o následcích rizikového chování (například o účincích návykových látek, typech poruch příjmu potravy apod. bez následné diskuse), odstrašování, zakazování, přehánění následků, moralizování a v neposlední řadě i afektivní výchova, postavená pouze na emocích a pocitech (toto tvrzení však nevylučuje např. užití prvků zážitkové pedagogiky, pokud jsou respektovány obecné zásady efektivní primární prevence). Jednostranné (zdůrazňující pouze negativní účinky drog na fyzickou, psychickou a sociální pohodu jedince) a zjednodušující informace mohou být i škodlivé jak pro klienta programu, tak pro důvěryhodnost samotného programu u cílové skupiny.

Nestrašit

Nezakazovat

**Nepřehánět
následky**

Nemoralizovat

Strašení je zcela neefektivní metoda prevence:

a) efekt popření

b) ztráta důvěry lektora

c) paradoxní atraktivita (zakázané ovoce)

**A co třeba strašit
RODIČE?**

kde jsou děti v neustálém ohrožení.



Zprávy » Tech » Roblox jako ráj sexuálních predátorů. Herní gigant čelí vlně žalob a zákazů

Roblox jako ráj sexuálních predátorů. Herní gigant čelí vlně žalob a zákazů

Zprávy » Svět » Zneužívání dětí přes internet: situace ještě nikdy nebyla tak zlá

Zneužívání dětí přes internet: situace ještě nikdy nebyla tak zlá

iDNES.cz
<https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/porno-v-hrac...>

Porno, hra na nacistu. Totální šok, říká o chování dětí na ...

26. 6. 2026

Zprávy » Kampus » Predátoři nechodí na Instagram a Facebook, ale na jiné sítě, varuje odbornice

Predátoři nechodí na Instagram a Facebook, ale na jiné sítě, varuje odbornice

iDNES.cz
<https://www.idnes.cz/onadnes/zdravi/martin-jan-st...>

Martin Jan Stránský: Sociální sítě jsou digitální heroin

4. 5. 2025



Rizika jsou **reálná**
a nechci je zlehčovat,
poučené dítě
se ale dokáže
ve většině případů
chránit a bránit.

Ale samozřejmě
i poučené děti
dělají chyby...



**Problém je, že
vyděšený rodič
často reaguje
pod vlivem technologií
velmi ukvapeně:**

↳ **zákazy samotné
aplikace...**

to však často
vyvolává
**protireakce
a ztrátu důvěry.**





**WhatsApp nesmíš
používat, je
nebezpečný...**

**Ale já tam mám
všechny svoje
kamarády ze třídy?!**

**To mě nezajímá,
četla jsem, že jsou
tam predátoři, kteří
zneužívají děti!**

**Co myslíte,
že se stane?**



Velká část dětí se v krizové situaci rodičům nesvěří.

Mám problém,
ale neřekněte
to mamce...
zabila by mě!

- ↳ strach z **emoční reakce rodiče**
- ↳ strach ze **zákazu telefonu/služby**
- ↳ strach z toho, že **rodiče zklame**
- ↳ představa, že **rodič mu nepomůže**

Proto se děti často svěří jiné osobě a využívají různé anonymní online služby:
Linka bezpečí, E-Bezpečí apod.



**Digitálně kompetentní
rodič je racionální
a reaguje přiměřeně
situaci...**

- 1. Buduje důvěru!**
- 2. Zajímá se o svět dítěte.**
- 3. Reguluje používání
technologií.**
- 4. Vzdělává dítě i sebe.**
- 5. Je tu pro dítě kdykoli...**



UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI, PEDAGOGICKÁ FAKULTA



**INSTITUT VÝZKUMU A VZDĚLÁVÁNÍ
V OBLASTI DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ
A KYBERBEZPEČNOSTI**



O NÁS



Institut se věnuje:

- A. Internetové bezpečnosti a kyberkriminalitě**
- B. Mediální gramotnosti**
- C. Digitálním technologiím ve vzdělávání**
- D. Umělé inteligenci**

VZDĚLÁVÁNÍ

VÝZKUM

INTERVENCE

LEGISLATIVA

VÝVOJ

POPULARIZACE

PLUJEME!

E-BEZPEČÍ

BEZPEČNĚ
VPŘED!

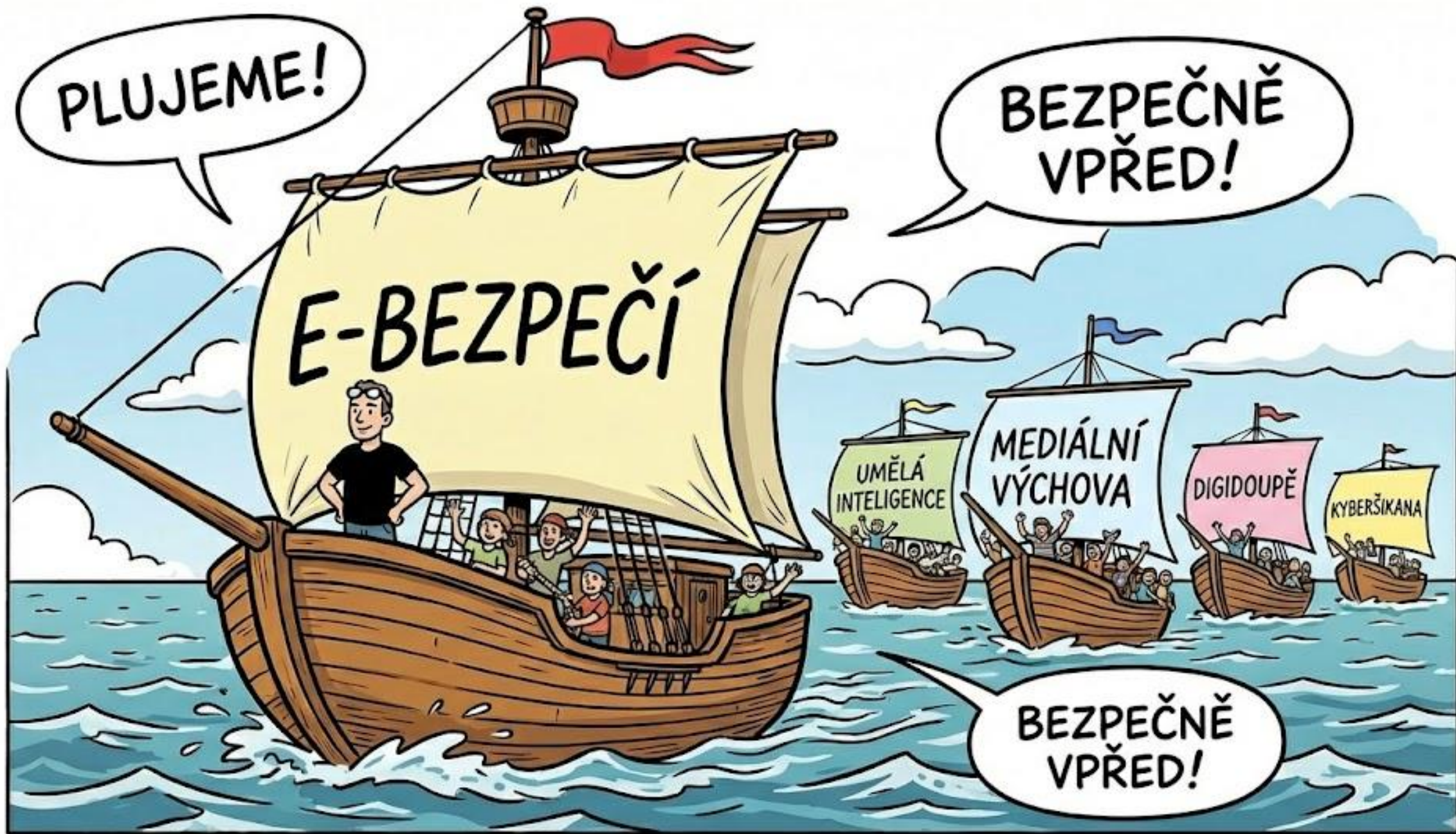
UMĚLÁ
INTELIGENCE

MEDIÁLNÍ
VÝCHOVA

DIGIDOUPE

KYBERŠIKANA

BEZPEČNĚ
VPŘED!





TÉMATA

Kyberšikana, hating a další formy online agrese.

Sexting, kybergrooming.

Nebezpečné výzvy.

Rizika sociálních sítí.

Mediální gramotnost – dezinformace, misinformace, fake news, ověřování faktů, mediální produkty, influenceri atd.

AI – pozitivní a negativní dopady (deep fake, deep nude, bias...), LLM, etika, AI ve vzdělávání a vědě...

**S NOŽEM
NAMAŽEME CHLEBA**

**S NOŽEM
NAŘEŽEME DŘEVO**

**S NOŽEM
ROZDĚLÁME OHEŇ**

**S NOŽEM
POSTAVÍME OBYDLÍ**

**S NOŽEM
ULOVÍME POTRAVU**



**S NOŽEM
SI MŮŽEME UBLÍŽIT**

**S NOŽEM
MŮŽEME VRAŽDIT**

**S NOŽEM
MŮŽEME NIČIT**

**S NOŽEM
MŮŽEME VYHROŽOVAT**

**S NOŽEM MŮŽEME
PÁCHAT ZLO**



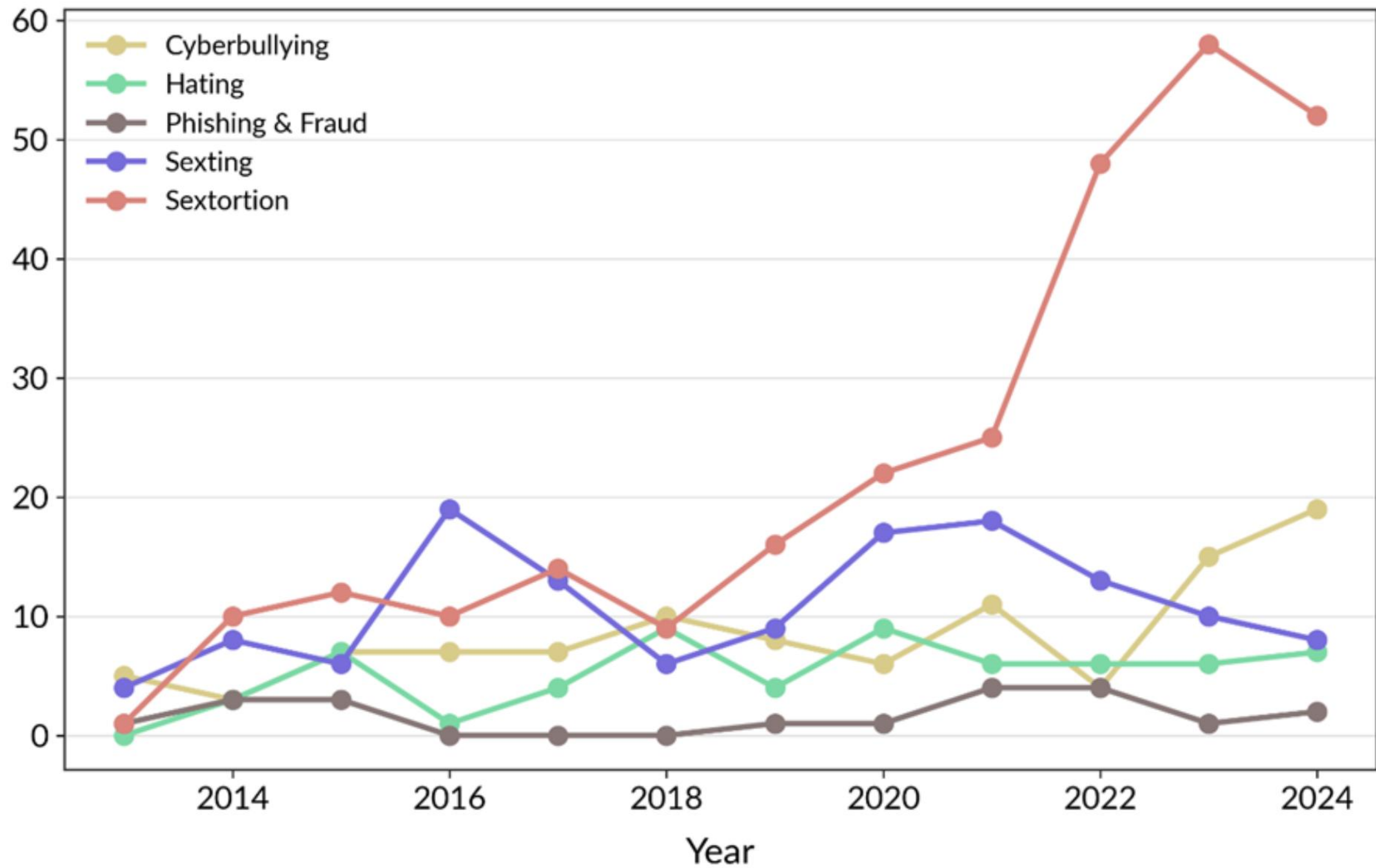
VÝZKUM

Institut realizuje různé typy výzkumů:

ČEŠTÍ ŽÁCI V ONLINE SVĚTĚ (2025)
ČEŠTÍ ŽÁCI A UMĚLÁ INTELIGENCE (2024)
ČESKÉ ŠKOLY A UMĚLÁ INTELIGENCE (2023)
SHARENTING U ČESKÝCH RODIČŮ (2022)
ČESKÝ UČITEL VE SVĚTE MÉDIÍ (2021)
ČESKÉ DĚTI V KYBERSVĚTĚ (2019)

...

E-BEZPECI.CZ/VYZKUM
INSTITUT.UPOL.CZ





VZDĚLÁVÁNÍ

Zaměřujeme se na vzdělávání různých cílových skupin:

- **žáci prvního a druhého stupně ZŠ,**
- **středoškoláci,**
- **učitelé,**
- **vědci,**
- **rodiče,**
- **policisté,**
- **psychologové,**
- **pěstouni,**
- **senioři,**
- **a další skupiny...**

OFFLINE

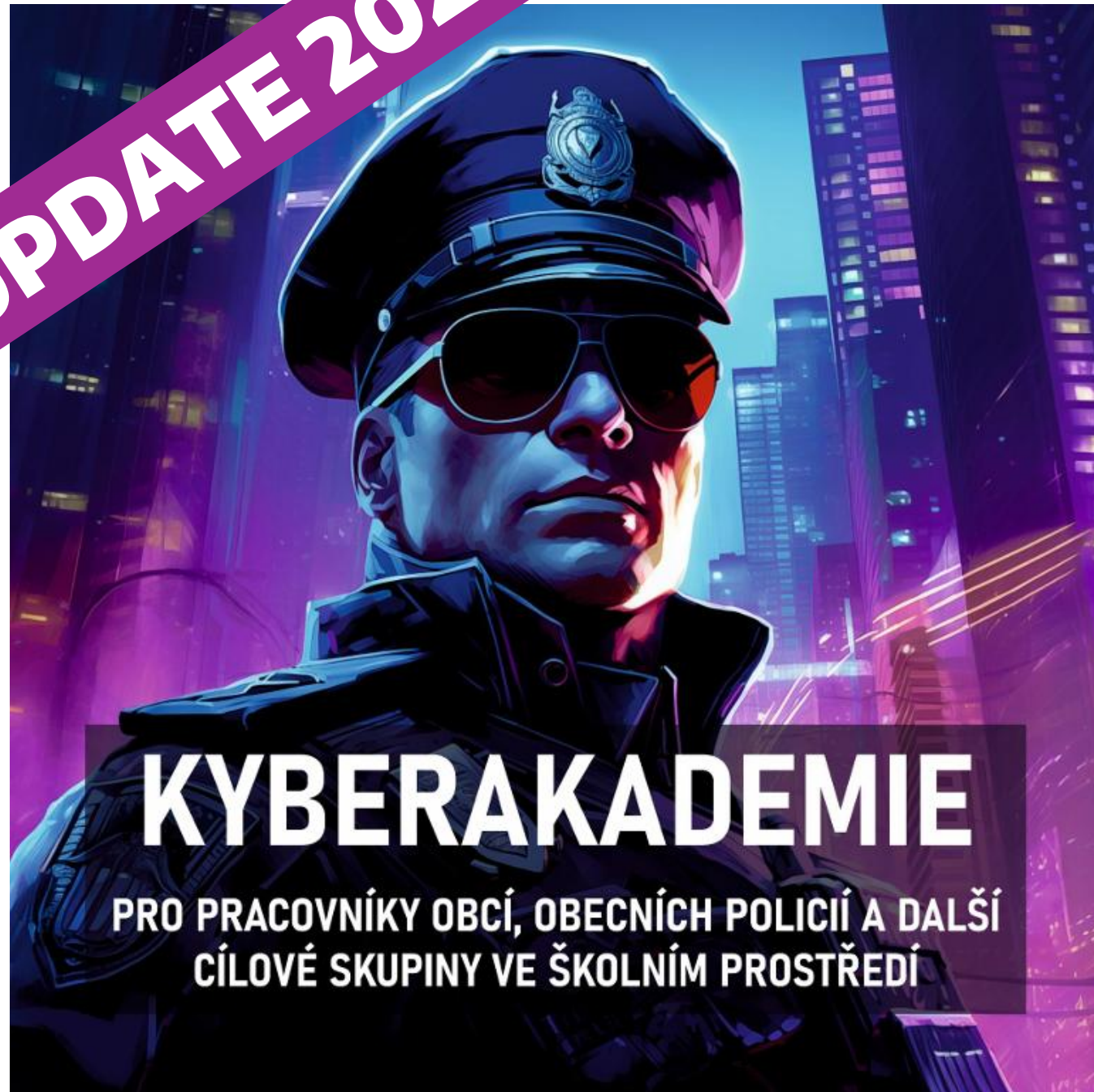
ONLINE



**MATERIÁLY PRO UČITELE, RODIČE
A DALŠÍ CÍLOVÉ SKUPINY**

V této části našeho webu naleznete materiály projektu E-Bezpečí zaměřené na témata, která souvisejí

UPDATE 2023



KYBERAKADEMIE

PRO PRACOVNÍKY OBCÍ, OBEČNÍCH POLICIÍ A DALŠÍ
CÍLOVÉ SKUPINY VE ŠKOLNÍM PROSTŘEDÍ

DALŠÍ MATERIÁLY

**AKTUALIZACE
PUBLIKACE +
PREZENTACE**

10 PRACOVNÍCH LISTŮ



PREVENCE
SE MUSÍ VYPLATIT

UPDATE 2024



**RIZIKA SPOJENÁ
S UMĚLOU INTELIGENCÍ**

DALŠÍ MATERIÁLY

**PŘÍRUČKY K UMĚLÉ
INTELIGENCI
(ZÁKLADY+RIZIKA)**

10 PRACOVNÍCH LISTŮ

[AI.E-BEZPECI.CZ/RIZIKA](https://ai.e-bezpeci.cz/rizika)

TVOŘÍME LIDSKÝ HLAS S UMĚLOU INTELGENCÍ



Umělá inteligence se dokáže naučit hlas kohokoliv a použít ho k tomu, aby přečetl text, který mu dáme. V následující aktivitě budeme pracovat s textem, ze kterého AI vytvoří nahrávku různých hlasů. Můžeme AI také poskytnout náš hlas a nechat ho přečíst text, který napíšeme.

Otevřete si stránky [ElevenLabs.IO](https://elevenlabs.io), zaregistrujte se a zvolte nabídku **Text to Speech**. Poté napište text, který by měla umělá inteligence přečíst, a zvolte si vhodný hlas (prostředí obsahuje desítky různých hlasů). Vyzkoušet si můžete také funkci **Voice Changer** (tedy změna hlasu na jiný), případně si můžete zkusit vytvořit kopii existujícího hlasu (tzv. klonování hlasu) - **Voices** → **Create or Clone Voice**.



Pozor, klonování hlasu jiných osob bez jejich souhlasu je neetické a bohužel bývá zneužíváno např. v rámci podvodné činnosti (deep fake videa, ve kterých k nám promlouvá např. nějaká známá osobnost).

Tento pracovní list vznikl v rámci projektu CEDMO 2.0 NPO, reg. č. MPO 60273/24/21300/21000 I NPO /1, který je financován v rámci Národního plánu obnovy.

ROZPOZNÁ UMĚLÁ INTELGENCE NAŠÍ NÁLADU, VĚK A POHLAVÍ?



Umělá inteligence dokáže analyzovat lidský obličej a rozpoznat například pohlaví, věk či aktuální emoce. Pojďme si vyzkoušet, jak přesné její výsledky jsou.

Ve svém mobilním telefonu pomocí QR kódu otevřete stránku **Visage Technologies**, povolte možnost využívat kameru/fotaparát a v pravém horním rohu zvolte možnost **Face Analysis** (zaškrtněte položky gender, age, emotions). Od této chvíle bude umělá inteligence analyzovat váš obličej - detekuje vaše pohlaví, odhadne věk a bude rozpoznávat i vaši náladu.



<https://visagetechnologies.com/HTML5/latest/Samples/ShowcaseDemo/ShowcaseDemo.html>

Tento pracovní list vznikl v rámci projektu CEDMO 2.0 NPO, reg. č. MPO 60273/24/21300/21000 I NPO /1, který je financován v rámci Národního plánu obnovy.

NOTEBOOKLM: CHYTRÝ POMOCNÍK KAŽDÉHO STUDENTA



NotebookLM je nástroj od firmy Google, který vám pomůže hlouběji porozumět tomu, co vás zajímá.

Otevřete si stránku notebooklm.google a přihlaste se ke svému účtu Google. Poté vytvořte svůj vlastní sešit, do kterého můžete nahrát libovolné texty (.pdf, články, dokumenty, videa z youtube a další). NotebookLM vám pomůže shrnout hlavní myšlenky, vytvořit otázky k tématu či myšlenkovou mapu.



Pojďme si vytvořit vlastní sešit o tématu, které vás baví - NotebookLM vám pomůže vybrat zdroje z internetu či mu nahrajte svoje poznámky. Vyzkoušejte si, jak ze všech těchto materiálů vygeneruje podcast či prezentaci.

Tento pracovní list vznikl v rámci projektu CEDMO 2.0 NPO, reg. č. MPO 60273/24/21300/21000 I NPO /1, který je financován v rámci Národního plánu obnovy.

TVOŘÍME DEEP FAKE FOTOGRAFII S UMĚLOU INTELGENCÍ



Umělá inteligence dokáže vytvářet velmi realistické deep fake fotografie, a to během několika vteřin. V této aktivitě si představíme, jak snadná tvorba těchto materiálů ve skutečnosti je a proč bychom si tedy měli dávat pozor na to, co na internetu vidíme.

Otevřete si stránky deepfake.civai.org (v mobilním telefonu či počítači s webkamerou), vyfoťte svůj obličej, zvolte prostředí (pod tlačítkem **Make Your Deepfake**) a nechte stránky vygenerovat vaši deep fake fotografii. Výsledek dostanete během několika vteřin.



Tento pracovní list vznikl v rámci projektu CEDMO 2.0 NPO, reg. č. MPO 60273/24/21300/21000 I NPO /1, který je financován v rámci Národního plánu obnovy.

SAMOVA DOBRODRUŽSTVÍ

**INTERAKTIVNÍ 2D
VZDĚLÁVACÍ HRA**

**ZÁKLADY KYBERNETICKÉ
BEZPEČNOSTI**

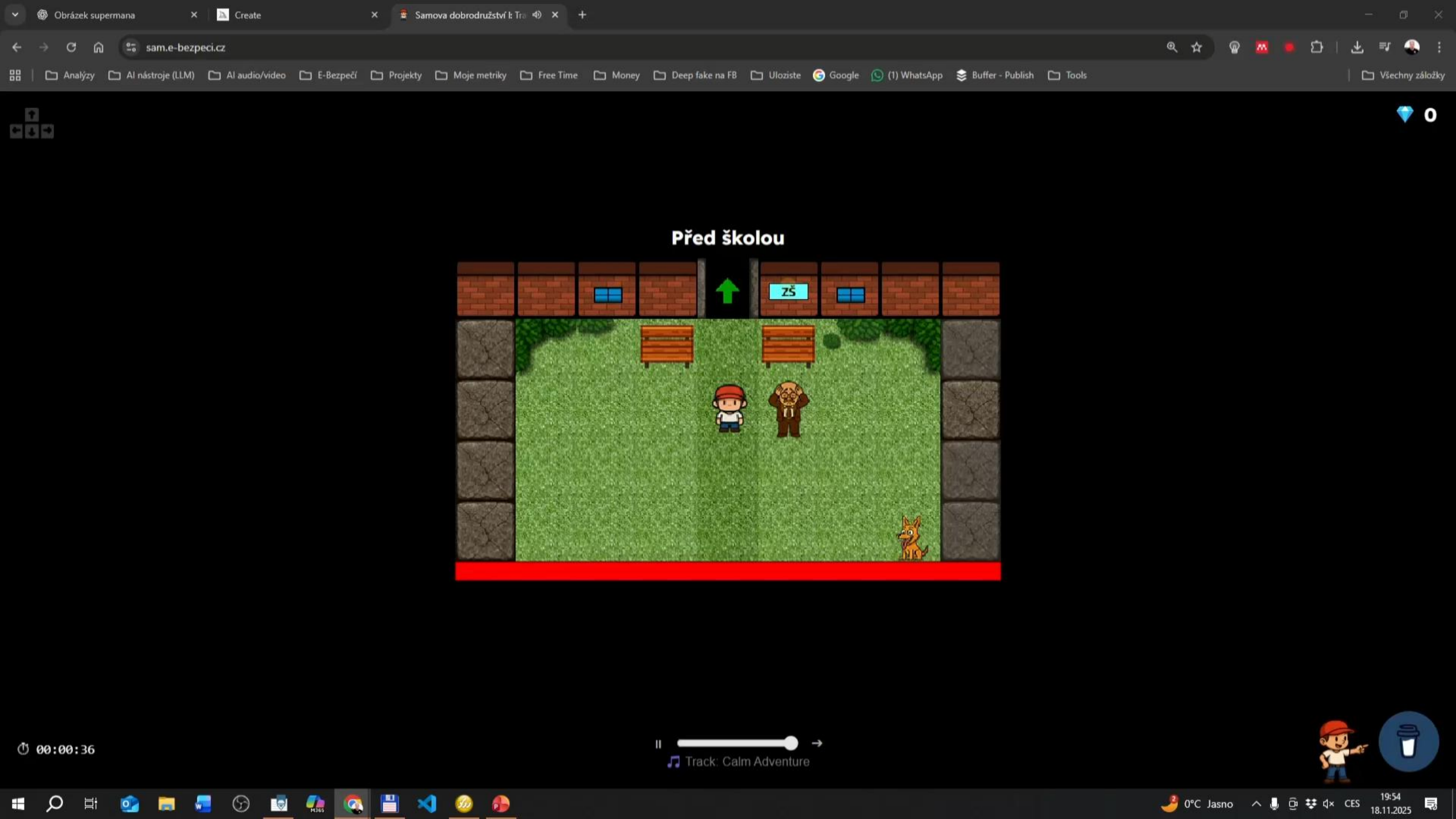
**PRO ŽÁKY ZÁKLADNÍ ŠKOLY
(OD 4. TŘÍDY)**

**PŘES 20 000 HRÁČŮ
OD 1. ZÁŘÍ 2025**

SAM.E-BEZPECI.CZ

**KDYŽ MÁ
HRANÍ SMYSL!**







Bezpečný router

Router (kombinovaný s modemem) je zařízení, které nám umožňuje přístup k internetu.

Router je ale nutné také zabezpečit, přístup do něj je totiž často chráněn pouze výchozím jménem a heslem (např. **admin/admin** či **root/root**), které je třeba okamžitě po zapojení routeru do internetové zásuvky změnit.

E-BEZEČÍ



Dvoufázové zabezpečení (2FA)

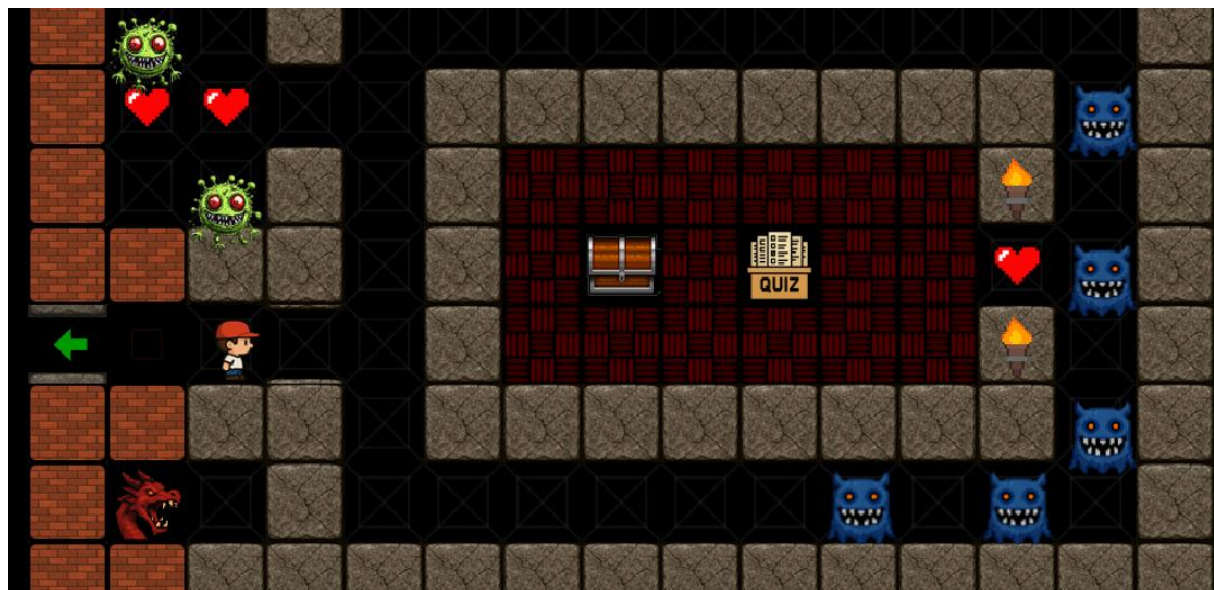
Používat jen heslo nestačí – když ho někdo uhádne nebo ukradne, může se ti snadno dostat do účtu.

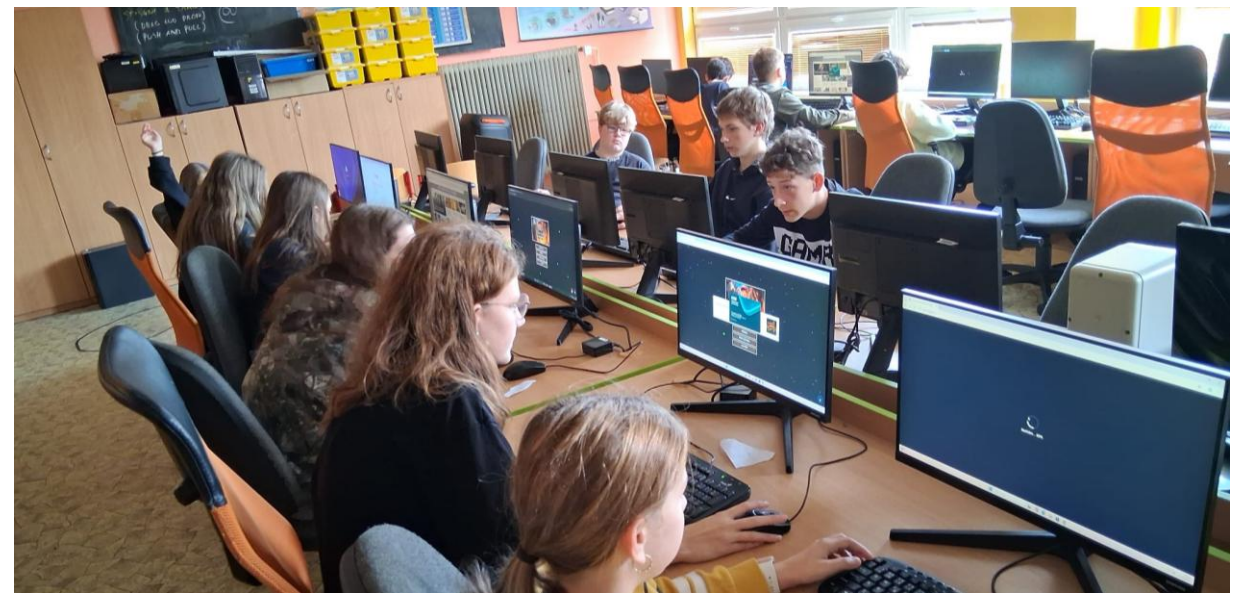
Proto je chytré **zapnout si dvoufázové ověření (2FA)**.

Jak to funguje? Po zadání hesla ti přijde např. kód do mobilu nebo musíš potvrdit přihlášení přes aplikaci. Tak i když někdo zná tvoje heslo, bez druhého kroku se nedostane dál.

E-BEZEČÍ

Kniha Vaříme z vody: Sbirka výmluv na téma proč nemám vypracovaný domácí úkol.





PROKOUKNI TO!

HLEDEJ A KLIKNI



ANALÝZA SMS, E-MAILU

PAN PROKOUKL



Nazdar, vítěj na našem webu!
Jsem pan Prokoukl a pomůžu ti
prokouknout internetové šmejdy.
Máš dotaz nebo problém? Napiš mi
rovnou do chatu.

Chceš vědět více informací? Moje
rodina má rady pro každého.
Klikni na postavu, která ti je
nejblíží, a zjisti, jak nenaletět.

Odeslat

Upozornění





MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- VZDĚLÁVACÍ WEB
S AUDIOPRŮVODCEM
- PUBLIKACE PRO PEDAGOGY
- PRACOVNÍ LISTY
- PŘEHLEDOVÉ LISTY
- LEKCE MEDIÁLNÍ VÝCHOVY

WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIALNIVYCHOVA

PRACOVNÍ LISTY DO MEDIÁLNÍ VÝCHOVY

Pracovní a přehledové listy



Stereotypy v médiích (2 listy)

Aktivita zaměřená na odhalování a kritické hodnocení stereotypů o skupinách lidí v médiích - včetně stereotypů genderových.

[Stáhnout PDF](#)

Staženo: 139×



Clickbait (2 listy)

Pracovní a přehledový list zaměřený na charakteristika a rozpoznávání tzv. clickbaitů, titulků, které tě nutí kliknout.

[Stáhnout PDF](#)

Staženo: 129×



Ověřování informací (6 listů)

Pět textů zaměřených na fact-checking - EU chce zakázat Krtečka, Zákaz sběru hub, letadlová loď atd.

[Stáhnout PDF](#)

Staženo: 130×



Jak na ověřování informací na internetu (2 listy)

Přehledový list - základní pravidla pro ověřování zdrojů na internetu, rizika spojená se selským rozumem atd.

[Stáhnout PDF](#)

Staženo: 24×



Svoboda projevu a cenzura (3 listy)

Přehledové listy na téma cenzura a svoboda projevu v České republice, včetně hranic svobody projevu definovaných v Ústavě.

[Stáhnout PDF](#)

Staženo: 118×



CENZURA

CENZURA JE ZÁSAH STÁTU NEBO JINÉ VEŘEJNÉ MOCI, KTERÝ **ZAKAZUJE NEBO OMEZUJE ŠÍŘENÍ INFORMACÍ, NÁZORŮ, KNIH, FILMŮ ČI JINÝCH PROJEVŮ.**

CÍLEM BÝVÁ **ZABRÁNIT ŠÍŘENÍ URČITÝCH MYŠLENEK** –
NAPŘÍKLAD POLITICKÝCH, NÁBOŽENSKÝCH NEBO SPOLEČENSKÝCH.

K MASOVÉ CENZUŘE
A POTLACOVÁNÍ SVOBODY
PROJEVU DOCHÁZÍ NAPŘ.
V RUSKÉ FEDERACI.



ZA VYJÁDRĚNÍ NÁZORU
TĚ RUSKÁ POLICE
MŮŽE ZATKNOUT TŘEBA
NA ULICI.

HROZÍ TI PAK
NĚKOLIKALETÝ
TREST ODVĚTÍ SVOBODY.

CENZURA NENÍ, KDYŽ NĚKDO NA INTERNETU - TŘEBA NA SOCIÁLNÍ SÍTI -
SMAŽE TVŮJ KOMENTÁŘ NEBO PŘÍSPĚVEK!

V TAKOVÝCH PŘÍPÁDECH **NEJDE O ZÁSAH STÁTU, ALE O MODERACI OBSAHU** –
TEDY SPRÁVU DISKUSE PODLE PRAVIDEL KONKRÉTNÍ PLATFORMY
NEBO SPRÁVCE DANÉHO PROFILU.

SOCIÁLNÍ SÍTĚ JAKO FACEBOOK, INSTAGRAM NEBO YOUTUBE MAJÍ VLASTNÍ PRAVIDLA, KTERÁ
ZAKAZUJÍ NAPŘÍKLAD URAŽKY ČI NENÁVISTNÉ PROJEVY. KDYŽ TEDY TYTO PLATFORMY TVŮJ PŘÍSPĚVEK
ODSTRANÍ, NEJDE O POTLACOVÁNÍ SVOBODY PROJEVU, ALE O **DODRŽOVÁNÍ PRAVIDEL KOMUNITY.**

A STEJNÉ PRÁVO MÁME I MY SAMI – POKUD NĚKDO NA NAŠEM PROFILU NEBO STRÁNKĚ PÍŠE
URAŽLIVÉ, MANIPULATIVNÍ ČI NENÁVISTNÉ KOMENTÁŘE, MŮŽEME JE SMAZAT NEBO ZABLOKOVAT.
NENÍ TO CENZURA, ALE **OGRAZENÍ NAŠEHO PROSTORU A KOMUNITY PŘED ZNEUŽÍVÁNÍM.**



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIALNIVYCHOVA

CENZURA V ČR

V ČESKÉ REPUBLICE **CENZURA** ZE STRANY STÁTU OD ROKU 1989 **NEEXISTUJE**
A PRÁVO NA SVOBODU PROJEVU JE CHRÁNĚNO ÚSTAVOU.



ČESKO JE DOKONCE VE SVOBODĚ PROJEVU
NA 6. MÍSTĚ NA SVĚTĚ! PODLE ŽEBŘÍČKU
FREEDOM OF EXPRESSION INDEX 2024
SE UMÍSTILA PŘED VĚTŠINOU
STÁTŮ EVROPY I SVĚTA.

TO VŠAK NEZNAMENÁ, ŽE SI MŮŽEME NA INTERNET PSÁT COKOLI CHCEME!
SVOBODA PROJEVU MÁ TOTIŽ SVÉ HRANICE!
DO SVOBODY PROJEVU NAPŘ. NEPATŘÍ:

NEBEZPEČNÉ VYKROŽOVÁNÍ

KLÍVÉ OBVINĚNÍ

POMLUVA

HANOBENÍ NÁRODA,
RASY, ETNICKÉ NEBO
JINÉ SKUPINY OSOB

POŠKOZENÍ CIZÍCH PRÁV

PODNEČOVÁNÍ
K TRESTNÉMU ČINU

SCHVALOVÁNÍ TRESTNÉHO ČINU

PODNEČOVÁNÍ
K NENÁVISTI VOČI SKUPINĚ OSOB
NEBO K OMEZOVÁNÍ
JEJICH PRÁV A SVOBOD

VYDÍRÁNÍ



ZÁROVEŇ PLATÍ, ŽE STEJNĚ JAKO V BEŽNÉM ŽIVOTĚ I V ONLINE PROSTORU **NESEME ODPOVĚDNOST
ZA SVÉ CHOVÁNÍ A JEHO DŮSLEDKY.** NAŠE NÁZORY SE NEMUSÍ LÍBIT LIDEM, KTERÍ NÁS SLEDUJÍ,
STEJNĚ JAKO NAŠEMU ZAMĚSTNAVATELI, A MŮŽEME SE STÁT **TERČEM KRITIKY ČI NESOUHLASU.**



NEJDE VŠAK O PROJEV CENZURY, ALE NAOPAK O PŘÍROZENOU SOUČÁST SVOBODNÉ DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI,
V NÍŽ MŮŽE KAŽDÝ VYJÁDRIT SVŮJ NÁZOR – STEJNĚ JAKO MY.



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIALNIVYCHOVA

PROBLÉMY SPOJENÉ SE SOCIÁLNÍMI SÍTĚMI

KDYŽ S NĚKÝM HOVOŘÍME V REÁLNÉM SVĚTĚ, TAK HO VIDÍME, JSME S NÍM V PŘÍMÉM BEZPŘÍSTŘEDNÍM KONTAKTU. V PROSTŘEDÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ VŠAK **NEZNÁME SKUTEČNOU IDENTITU VELKÉHO MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ.**

FALEŠNÉ PROFILY

VELKÉ MNOŽSTVÍ PROFILŮ NA SOCIÁLNÍCH SÍTĚCH JSOU FALEŠNÉ. TYTO ÚČTY ŠÍŘÍ NEPRAVDIVÉ INFORMACE, NENÁVIST, PODĚLÍ SE TAKÉ NA TRESTNÉ ČINNOSTI (PODVODY, VYDÍRÁNÍ, VYHROŽOVÁNÍ).

POZOR, EXISTUJÍ TAKÉ TZV. **KLONOVANÉ PROFILY**: PROFILY SKUTEČNÝCH UŽIVATELŮ (TŘEBA VAŠICH ZNÁMÝCH ČI PŘÁTEL), KTERÉ VŠAK NĚKDO ZKOPÍROVAL A PŘEVZAL JEJICH IDENTITU.

→ Z TĚCHTO PROFILŮ VÁS PAK MŮŽE PODVODNÍK POD IDENTITOU VAŠEHO ZNÁMÉHO TŘEBA ŽÁDAT O PENÍZE APOD.

TYPICKÉ ZNAKY FALEŠNÝCH PROFILŮ:

(NEMUSÍ TO ALE PLATIT VŽDY A STOPROCENTNĚ)

CHYBÍ PROFILOVÁ FOTOGRAFIE

NEBO JE VYUŽITA PODVRŽENÁ FOTOGRAFIE ODALTELNÁ REVERZNÍM VÝHEĎÁVÁNÍM.

NÍZKÁ HISTORIE AKTIVIT + NÁHLÝ PRUDKÝ NÁRŮST AKTIVIT

PROFIL BYL NAPŘ. ZALOŽEN PŘED LETY A NAJEDNOU PO LETECH ZAČNE MASOVĚ KOMENTOVAT A SDÍLET.

MÁLO PŘÁTEL NA PROFILU

NEBO NAOPAK TISÍCE PŘÁTEL VE VELMÍ KRÁTKÉM ČASE

MÁLO OSOBNÍCH PŘÍSPĚVKŮ NA PROFILU - NA ZDI

A NAOPAK

MNOHO SDÍLENÝCH ODKAZŮ



NĚKTERÉ ÚČTY JSOU OVLÁDÁNY SKUTEČNÝMI ŽIVÝMI LIDMI.

JINÉ JSOU VŠAK OVLÁDÁNY TZV. **BOTY**.

BOT JE AUTOMATICKÝ ÚČET, KTERÝ NA SOCIÁLNÍ SÍTĚ VYSTUPUJE JAKO ČLOVĚK: ALE ŘÍDÍ HO PROGRAM, KTERÝ AUTOMATICKY VYTVÁŘÍ, SDÍLÍ NEBO KOMENTUJE OBSAH.



BOTI SE VYUŽÍVÁJÍ PŘEDEVŠÍM K AUTOMATIZOVANÉMU ŠÍŘENÍ OBSAHU, OVLIVŇOVÁNÍ VEŘEJNÉHO MĚNĚNÍ, ZVYŠOVÁNÍ DOSAHU PŘÍSPĚVKŮ NEBO K MANIPULACI DISKUZÍ.



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIÁLNIVYCHOVA

PROBLÉMY SPOJENÉ SE SOCIÁLNÍMI SÍTĚMI

MILIARDY LIDÍ Z CELÉHO SVĚTA VYUŽÍVÁJÍ KAŽDÝ DEN SOCIÁLNÍ SÍTĚ A ČASTO NETUŠÍ, JAK SOCIÁLNÍ SÍTĚ FUNGUJÍ A V ČEM MOHOU BÝT NEBEZPEČNÉ. POJĎME SE PODÍVAT NA PÁR DŮLEŽITÝCH VĚCÍ, KTERÉ BYCHOM O SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH MĚLI VĚDĚT:

PERSONALIZOVANÝ OBSAH

SOCIÁLNÍ SÍTĚ NÁM ZOBRAZUJÍ OBSAH PODLE TOHO, CO NÁS ZAJÍMÁ A NA CO REAGUJEME, PŘIČEMŽ **NEROZLIŠUJÍ, CO JE PRAVDA A CO JE LEŽ.**

CÍLEM JE UDRŽET UŽIVATELE CO NEJDELE NA SÍTĚ A ZOBRAZIT JIM CO NEJVIČE REKLAMY - VYDĚLAT.



O TOM, CO SE NÁM ZOBRAZÍ, ROZHODNÚJÍ ALGORITMY, KTERÉ VYHODNOCUJÍ NAŠE CHOVÁNÍ!

TO ZNAMENÁ, ŽE PRVNÍ INFORMACE, KTEROU NÁM SÍT NABÍDNE, MŮŽE BÝT KLIDNĚ LEŽ, KTEROU SI PAK ALE ZAPAMATUJEME A DÁLE ŠÍŘÍME.

PROTOŽE NEDOCCHÁZÍ KE KONTROLE PRAVDIVOSTI OBSAHU, JSOU SOCIÁLNÍ SÍTĚ IDEÁLNÍ PRO ŠÍŘENÍ:

PROPAGANDY

PODVODNÝCH ZPRÁV

DEZINFORMACÍ

HOAXŮ

ZAVÁDĚJÍCÍCH INFORMACÍ

NÁZORŮ VYDÁVANÝCH ZA FAKTA

PODVODNÉ REKLAMY

PODVODNÉ INZERCE

A DALŠÍHO ODPADU...

JE Tedy NA UŽIVATELÍCH, ABY SE NAUČILI ROZLIŠOVAT **KVALITNÍ A OVĚŘENÉ INFORMACE** OD OSTATNÍHO OBSAHU.



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIÁLNIVYCHOVA

JAK NA OVĚŘOVÁNÍ INFORMACÍ NA INTERNETU



INTERNET JE PLNÝ ZPRÁV, NÁZORŮ A „ZARUČENÝCH“ INFORMACÍ. PUBLIKOVAT MŮŽE KDOKOLI – BEZ KONTROLY, BEZ EDITORŮ, BEZ ODPOVĚDNOSTI. PROTO JE DNES NA KAŽDÉM Z NÁS, ABYCHOM DOKÁZALI ROZLIŠIT, CO JE PRAVDA, CO POLOPRAVDA A CO ÚPLNÁ LEŽ.

OVĚŘ ZDROJ INFORMACE

OD KOHO JSI ZPRÁVU
DOSTAL? KDO TI JI POSLAL?

POROVNEJ S JINÝMI ZDROJI

EXISTUJÍ DALŠÍ ZDROJE INFORMACE?
CO TVRDÍ DŮVĚRYHODNÉ ZDROJE?
ODPOVÍDÁ SKUTEČNĚ POPIS UDÁLOSTI?
VYUŽIJ NAPŘ. VYHLEDÁVÁNÍ NA GOOGLE.

ZKONTROLUJ KONTEXT: MÍSTO, ČAS, PŘÍBĚH

OVĚŘ, ZDA SKUTEČNĚ ODPOVÍDÁ **MÍSTO** A **ČAS**
UDÁLOSTI. PROVĚŘ, ZDA NEJDE O **APRÍLOVÝ**
ŽERT. ZKONTROLUJ PŘÍBĚH
(STALA SE UDÁLOST SKUTEČNĚ TAK,
JAK JE POPSÁNÁ?).

OVĚŘ PŮVODNÍ ZDROJ INFORMACE

JAKÝ ZDROJ JE UVEDEN PŘÍMO VE
ZPRÁVĚ? MÁ ZPRÁVA AUTORA?

PROVĚŘ FACT-CHECKINGOVÉ WEBY

NENÍ JIŽ ZPRÁVA ZANALYZOVÁNA
NA FACT-CHECKINGOVÝCH WEBECH?

HOAX.CZ, MANIPULATORI.CZ,
FACTCHECK.AFP.COM, SNOPE.S.COM

OVĚŘ POUŽITÉ OBRÁZKY, FOTKY, VIDEOA

PROVĚŘ ZDROJE OBRÁZKŮ, VYUŽIJ
REVERZNÍ VYHLEDÁVÁNÍ
(NAPŘ. GOOGLE LENS, TIN EYE).



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIÁLNIVÝCHOVA

JAK NA OVĚŘOVÁNÍ INFORMACÍ NA INTERNETU

NESPOLÉHEJ SE NA SELSKÝ ROZUM

ČASTO SLÝCHÁME, ŽE PŘI POSUZOVÁNÍ INFORMACÍ STAČÍ VYUŽÍT **SELSKÝ ROZUM**.

HELE, KDYŽ TO SDÍLELO TOLIK LIDÍ NA
FACEBOOKU, TAK NA TOM NĚCO BEJT
MUSÍ. TO JE JASNÝ!



SELSKÝ ROZUM VYCHÁZÍ Z NAŠICH ZKUŠENOSTÍ:
Z TOHO, KDE ŽIJEME, S KÝM SE BAVÍME,
CO BĚŽNĚ ZAŽÍVÁME.

TYTO ZKUŠENOSTI ALE MŮŽOU BÝT OMEZENÉ A
ZKRESLENÉ – OVLIVŇUJÍ JE EMOCIE,
PŘEDSUDEKY I FÁMY Z NAŠEHO OKOLÍ.

U SLOŽITÝCH TÉMAT (VÁLKA, POLITIKA,
ZDRAVOTNICTVÍ, EKONOMIKA...) NEMÁME
VLASTNÍ ZKUŠENOST, A TAK SE SNADNO MÝLÍME.

TO, ŽE NÁM NĚCO „PŘÍJDE LOGICKÉ“,
NEZNAMENÁ, ŽE JE TO PRAVDA.

SELSKÝ ROZUM JE DOBRÝ ZAČÁTEK – ALE VŽDY JE TŘEBA DOPLNIT HO
OVĚŘENÝMI FAKTY A ZDROJI.



I KDYŽ MÁŇA
ŘÍKALA, ŽE TO NENÍ
SMĚROPLATNÝ,
TY SI VŠECHNO OVĚŘUJ!

ZKUS ZAČÍT TADY:

HOAX.CZ

MANIPULATORI.CZ

IROZHLAS.CZ/OVEROVNA

INVESTIGACE.CZ

E-BEZPECI.CZ

FAKTICKE.INFO

DEMAGOG.CZ

SNOPE.S.COM



TENTO MATERIÁL VZNIKL V RÁMCI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADY MEDIÁLNÍ VÝCHOVY: WWW.E-BEZPECI.CZ/MEDIÁLNIVÝCHOVA



AI APLIKACE

Vytváříme různé druhy online aplikací, které využívají velké jazykové modely:

- **inteligentní AI chatboti pro web,**
- **vzdělávací AI hry,**
- **vzdělávací asistenti,**
- **ověřování manipulací (Fact Ninja).**

Nová aplikace
z Univerzity Palackého
odhalí manipulační postupy
v textu **FACT-NINJA**

FACT NINJA

FactNinja je nástroj, který využívá umělou inteligenci (LLM) k **analýze různých typů vizuálního materiálu** – od obrázků a fotografií po letáky a screenshoty příspěvků na sociálních sítích. Umí detekovat **úrovně manipulace, argumentační fauly a další problematické aspekty vizuální komunikace, například v kontextu politických kampaní, ale také například u reklamy** (často podvodné).

www.factninja.cz

Kampaň SPD (2024)

Ukázky z volební kampaně obsahují velké množství neetického, manipulativního, rasistického a xenofobního materiálu. Analýzu zpracovala umělá inteligence bez zásahu člověka.



Včeličky

Vytvořeno: 05.10.2024 13:33:19

[Zobrazit detail](#)



Zombie

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Migrant s nožem

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Ne válce

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Víc hnoje než dobytek

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Rómové

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Svetr

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)



Tolerance

Vytvořeno: 04.10.2024 13:27:33

[Zobrazit detail](#)

Migrant s nožem



Obrázek obsahuje následující manipulační techniky a neetický obsah:

- **Strachová manipulace (Fear-mongering):** Obrázek používá vyobrazení osoby, která drží nůž a vypadá agresivně. Tento vizuální prvek vyvolává strach a negativní emoce a je použit pro přenos negativních pocitů na cílovou skupinu (imigranty/migranty).
- **Rasismus a stereotypizace:** Osoba na obrázku je představitel minority a je spojena s násilím a kriminalitou. Tímto způsobem dochází k rasistické stereotypizaci celé skupiny lidí na základě práce a vzhledu jednoho jedince.
- **Závažná generalizace (Hasty Generalization):** Text, který naznačuje, že "chirurgové z dovozu" nevyřeší problémy ve zdravotnictví, je přehnanou a nepravdivou generalizací, která vytváří neopodstatněný negativní obraz o zahraničních odbornících.
- **Ad hominem útok:** Reklamní materiál používá osobní útok na cizince ve snaze diskreditovat je jako skupinu, aniž by poskytl relevantní argumenty nebo důkazy.
- **Klamavá dichotomie (False Dilemma):** Reklama vytváří falešné dilema, jako by jedinými možnostmi byly buď problémy ve zdravotnictví s cizinci jako odborníky, nebo silně uzavřené hranice. Ve skutečnosti existuje mnoho dalších řešení.

Celkově je tento obrázek vysoce manipulativní a obsahuje neetické prvky, které mají za cíl vyvolat strach a posílit předsudky vůči určité skupině lidí.

Google Lens

Tin Eye

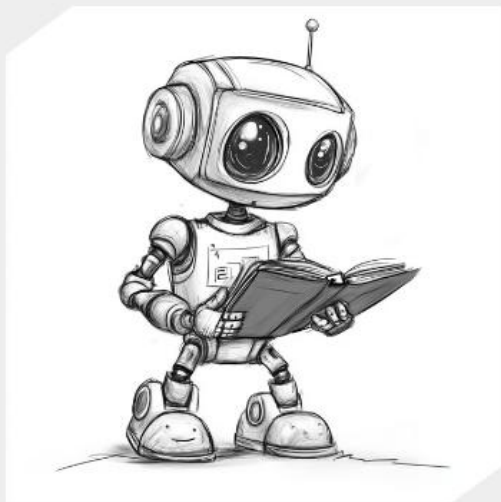


AI VZDĚLÁVACÍ HRY

S pomocí AI nástrojů vytváříme řadu her, které lze **integrovat do webových stránek** (například škol nebo jiných institucí) a které mohou například **pomáhat při procvičování učiva, vysvětlovat vzdělávací obsah, hrát vzdělávací hry s dětmi** (například o investování), atd.

PROCVIČ ANGLIČTINU

Procvičování angličtiny s umělou inteligencí pro 15leté žáky.


Odeslat[Vysvětlí pravidla](#)[Začni novou hru](#)[Tabula rasa](#)

PROCVIČ ANGLIČTINU

Procvičování angličtiny s umělou inteligencí pro 15leté žáky.

[Začni novou hru.](#)

Skvěle! Začneme novou hru. Tady je první anglická věta, kterou chceš přeložit: "The sun is shining brightly today." Jaký je tvůj překlad do češtiny?

Odeslat[Vysvětlí pravidla](#)[Začni novou hru](#)[Tabula rasa](#)



**KAMIL KOPECKÝ
DOMINIK VORÁČ**

KDE NÁS NAJDETE:

**WWW.E-BEZPECI.CZ
INSTITUT.UPOL.CZ**

**FACEBOOK.COM/EBEZPECI
INSTAGRAM.COM/EBEZPECI
X.COM/EBEZPECI**

**PEDAGOGICKÁ FAKULTA UP
ŽIŽKOVO NÁMĚSTÍ 5
OLOMOUC**